

Predikan

Söndagen efter jul 2018, årg 2

Psalmer: 123, 641:7, 427:2-3, 112, 432.

Pär-Magnus Möller

Herodes var en grym man. Han var rentav kallblodig och fylld av det värsta gift en människa kan fyllas av – hat. Han var fruktad av alla – troligtvis därför att han själv fruktade alla. Barmhärtighet fanns inte i honom – det visste han inte vad det var.

Herodes hade dödat sin egen hustru Mariamne. Han hade dödat sin hustrus mor. Han hade dödat två av sina egna söner. Då Herodes låg för döden och han borde fruktat för evigheten, lät han bränna två skriftlärdas, gudfruktiga män och i samma veva 40 av dessa skriftlärdas lärjungar.

Denne man fruktade ett naket, nyfött barn, född utanför all pamp och ståt. Fruktade så till den milda grad att han lät döda alla gossebarn som var födda i Betlehem och i dess omnejd och som var två år eller därunder.

Dessa barn minns vi i dag på menlösa/oskyldiga barns dag (egentligen i fredags). Det är inga traditionella martyrer som vi minns idag – det gjorde vi på annandagen. I dag minns vi alla dem som själv inte nåtts av evangeliet, men ändå tvingats till döden för att evangeliet skulle kunna nå oss andra. I kyrkohistorien har dessa haft en alldeles speciell plats. De dog inte p.g.a. sin egen tro utan p.g.a. kyrkans tro – och på något sätt har kyrkan alltid trott att detta skulle tillräknas dem på den sista dagen. Så grym kan världen vara ibland att den till och med slår ut och dödar sina egna av rädsla att mista sin makt här i världen.

Det var ju också det Herodes fruktade mer än allt – att mista sin makt.

Det är så fascinerande att Gud, genom att avsäga sig all makt, genom att bli den minste, genom att utlämna sig både som barn och som vuxen åt den grymma onda världen, ändå skrämde den här världens makthavare så till den milda grad att den totalt förlorade slaget.

Så här i efterhand kan man ju undra vad som egentligen hände – vad gjorde Gud i sin del av kampen om våra själar? Där var inga vapen, ingen strid, inga arméer... bara Gud själv i sin nakenhet. Gud står liksom där på slagfältet alldeles ensam, naken, med blottad bringa, omringad av blodtörstiga vilddjur och arméer... och alla inser att de förlorat... och han vunnit... alla inser att de måste döda honom för att behålla sin värdighet i den här världen... men de vet att de ändå kommer att förlora. Att döda en oskyldig, att mörda en som står med blottad bringa är ingen seger, innebär ingen ära – bara ynkedom. Ändå vet de att de måste göra det!

Vem kan vinna över en Gud som är villig att offra allt för sina barns skull. Till och med ondskans andemakter inser att om de dödar Gud kommer de utplåna sig själva – för inget, inte ens ondskan, kan existera utan Gud.

Varför sker då ändå denna kamp – om nu alla vet att den är omöjlig att vinna? Jo, för att det är så hatet fungerar, det vill göda sig själv med blod och hämnd och lidande. När hatet och bitterheten satt sig i hjärtat på en människa slåss den mot Gud och världen tills den inte förmår fortsätta kampen. Det är därför hatet och bitterheten är så svår att utrota – den sitter så djup i en människas hjärta att den driver den människan in i fördärvet.

När Gud utlämnar sig i kärlek till sina barn utmanar det allt som hatet och bitterheten står för – hatet och bitterheten i världen vill stå som segrare, vill vinna kampen – men om det inte blir någon kamp, utan bara ett kärleksoffer från Guds sida – vad är det för seger att triumfera med? Guds kärleksoffer utmanar hatet och bitterheten till den grad att den gör hatets seger meningslös.

Genom att älska sina barn besestrar Gud världen... så enkelt...

Vi, som är Guds barn, är också kallade att kämpa våra livs kamper med samma metod som Gud själv valt. Vi är kallade att vara barn i den här världen, vi är kallade att utmana den här världens krafter med kärlekens rike, vi är kallade att vara svaga- älskande – ödmjuka – förlåtenade - självutgivande. Vi skall hindra hatet från att infektera våra hjärtan, vi skall stoppa bitterheten att äta sig in i våra själar – vi är ljus och salt i den här världen. Så är det att leva i Jesu efterföljd.

Det här uppdraget vi har från Gud är tufft. Den utmanar hela vårt liv. kampen börjar i vårt inre:

Det är svårt att våga vara svag i den här världen, det är svårt att våga vara utsatt, sårbar, liten – det är svårt att vara ett barn i den här världen. Våra ideal är ju ofta istället att vara stora och starka, självständiga, mogna och ansvarstagande – och det är väl bra egenskaper i sig – men om de inte kombineras med modet att vara just liten svag och sårbar kommer de bara att driva oss in i en kamp som vi inte kan vinna.

Styrkemakt som möter styrkemakt driver alltid personerna in i en strid där båda förlorar – som i alla krig. Det finns inga krig som har vinnare – bara förlorare.

I vårt inre behöver Guds helige Ande därför hjälpa oss till modet att vara Guds barn, vara sårbara, vara svaga, vara behövande. Det är på ett sätt det tron övar oss till: att vara beroende.

Tecknet på Guds rikets vardande är ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba, hörde vi för några dagar sedan i julevangeliet. Det gäller också i ditt liv.

Guds rike i ditt inre är inte dina förmågor, inte dina gåvor, inte dina egendomar, inte din sociala status – inget sådant – bara din svaghet – för i svagheten är Guds styrka störst – i din svaghet hittar Gud de sprickor i din fasad och stolthet som han kan verka genom och nå andra genom.

Kyrkan har ofta i historien misslyckats med denna kamp – och vi som enskilda kristna har gjort det minst lika ofta. Vi har ofta använt makten och styrkan och hoten och hatet som maktmedel. Men det har aldrig varit Guds väg. Alla krig som skett i den kristne gudens namn har varit fel, alla övergrepp i Jesu namn har varit fel, alla maktanspråk i Jesu namn har varit fel.

Vår väg är en annan: Kärlekens väg – självtgivandets väg – barnets väg.

Det är därför vi börjar varje gudstjänst med att bekänna våra synder – vi bekänner alla gånger vi skadat våra medmänniskor, varje gång vi varit högmodiga, varje gång vi använt vår makt för att trampa på någon annan eller då vi gjort oss till något annat än de Guds barn vi är. Det är en god övning för att hålla oss på den väg vi är kallade att gå.

Men syndabekännelsen hör samman med förlåtelsen.

Vi bekänner våra felsteg, vårt högmod och vår felaktiga maktanvändning eftersom vi vet att vi får lov att börja om från början igen. Guds barn lever alltid under Guds förlåtelse. Det ger oss frimodighet att fortsätta gå på den svåra väg vi är kallade att gå. Det ger oss mod att försöka och att misslyckas, gång på gång – också så våga erfara att svagheten inte egentligen är svaghet, att utsattheten inte egentligen är farlig, att barnskapets väg leder rätt: ”Den som inte tar emot guds rike som ett barn kommer aldrig dit in”.

Genom tron vet vi att den här världens styrka i längden inte har någon makt – makten ligger hos den som älskar – genom Gud - genom oss. Värden kommer att skratta åt oss medan de rullar fram sina blanka vapen och stridsvagnar. Men vi vet att segern ligger i ett annat rike – kärleken segrar alltid!

Och tecknet är ett barn!